ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

ก. วจีวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น.....ส่วน คือ.....ฯ

ข. โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ.....เรียกว่า.....ฯ

๒. พยัญชนะอาคม มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ ในที่เช่นไรจึงลงอาคมได้ ฯ อิโตนายติ, สพฺภิเรว ลงอาคมตัวไหน ฯ

๓. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่า สังขยา ฯ แบ่งเป็นเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ จงแจกจตุ ศัพท์ (เฉพาะอิตถีลิงค์) ด้วยวิภัตติทั้ง ๗ มาดู ฯ

๔. กิริยาศัพท์เช่นไร ชื่อเหตุกัตตุวาจก ฯ จงเขียนวิภัตติหมวดปัญจมี เฉพาะฝ่ายปรัสสบทมาดู ฯ

๕. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่าสาธนะ ฯ มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ นายโก, โภชนำเป็นรูป และสาธนะอะไร ฯ

๖. สมาสเช่นไร ชื่อว่าทวันทวสมาส ฯ และทวันทวสมาสนั้น มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ สมณพฺราหฺมณา, ปตฺตจีวรำ จัดเป็นอย่างไหน ฯ

๗. ในภาวตัทธิต มีปัจจัยเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ สามญฺญำ, นาวิโก, ปุญฺญวา ลงปัจจัยอะไร ฯ ในตัทธิตไหน ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

เฉลย ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างดังต่อไปนี้

ก. วจีวิภาคแบ่งคำพูดออกเป็น ๖ ส่วนคือ นาม ๑ อัพยยศัพท์ ๑ สมาส ๑ ตัทธิต ๑ อาขยาต ๑ กิตก์ ๑ ฯ

ข. โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ คอและริมฝีปาก เรียกว่า กณฺโฐฏฺโฐ ฯ

๒. พยัญชนะอาคมมี ๘ ตัว คือ ย ว ม ท น ต ร พ ฯ ในที่สระอยู่เบื้องหลังลง อาคมได้ ฯ อิโตนายติ ลง น อาคม สพฺภิเรว ลง ร อาคม ฯ

๓. ศัพท์ที่เป็นเครื่องกำหนดนับนามนาม ชื่อว่า สังขยา ฯ แบ่งเป็น ๒ คือ ปกติสังขยาอย่าง ๑ ปูรณสังขยาอย่าง ๑ ฯ ได้แจก จตุ ศัพท์ ในอิตถีลิงค์ ด้วยวิภัตติทั้ง ๗ มาดังนี้

	พหุ
ป.	จตสฺโส
ทุ.	จตสฺโส
ต.	จตูหิ
จ.	จตสฺสนฺนำ
ปญ.	จตูหิ
ฉ.	จตสฺสนฺนำ
ส.	จตูสุ

๔. กิริยาศัพท์ใดกล่าวผู้ใช้ให้คนอื่นทำ คือแสดงว่าเป็นกิริยาของผู้ใช้ให้ผู้อื่นทำนั้น กิริยาศัพท์นั้น ชื่อ เหตุกัตตุวาจก ฯ ได้เขียนวิภัตติหมวดปัญจมีเฉพาะฝ่ายปรัสสบทมาดังนี้

ปรสฺสปทำ

	เอก	พหุ
ป.	ตุ	อนฺตุ
ม.	หิ	ถ
อุ.	มิ	ม

๕. ศัพท์ที่ท่านให้สำเร็จมาแต่รูปวิเคราะห์ชื่อว่าสาธนะ ฯ มี ๗ คือ กัตตุสาธนะ กัมมสาธนะ ภาวสาธนะ กรณสาธนะ สัมปทานสาธนะ อปาทานสาธนะ อธิกรณสาธนะ ฯ นายโก เป็นกัตตุรูป กัตตุสาธนะ โภชนำ เป็น กัมมรูป กัมมสาธนะ ฯ

๖. นามนามตั้งแต่ ๒ ศัพท์ขึ้นไปท่านย่อเข้าเป็นบทเดียวกันชื่อว่า ทวันทวสมาส ฯ มี ๒ อย่างคือ สมาหาโร อสมาหาโร ฯ สมณพฺราหฺมณา จัดเป็น อสมาหาโร ฯ ปตฺตจีวรำ จัดเป็น สมาหาโร ฯ

๗. ในภาวตัทธิต มีปัจจัย ๖ ตัว คือ ตฺต ณฺย ตฺตน ตา ณ กณฺ ฯ สามญฺญำ ลง ณฺย ปัจจัย ในภาวตัทธิต ฯ นาวิโก ลง ณิก ปัจจัย ในตรัตยาทิตัทธิต ฯ ปุญฺญวา ลง วนฺตุ ปัจจัย ในตทัสสัตถิตัทธิต ฯ

พระศรีสุธรรมโมลี สมจิตฺโต วัดโมลีโลกยาราม เฉลย
สนามหลวงแผนกบาลี ตรวจแก้.